

УДК 332.3

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*М. Смолярчук, ст. викладач
Львівський національний аграрний університет*

Постановка проблеми. Перспективи туристично-рекреаційної індустрії Львівщини завжди були і залишаються одними з найкращих в Україні. Природно-ресурсний та історико-культурний потенціал у поєднанні з вигідним географічним положенням у центрі Європи та існуючий багаторічний досвід і напрацювання у сфері рекреації є достатньо вагомою передумовою пріоритетного розвитку системи туризму та відпочинку, санаторно-курортного лікування, орієнтованої як на внутрішнього споживача, так і на обслуговування іноземного контингенту.

Сучасний розвиток використання та охорони рекреаційних ресурсів, перетворення їх у суспільно значущий соціально-економічний феномен зумовлює особливу актуальність проблем ефективної організації туристичної діяльності й використання туристичних ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сучасному етапі вченими вивчаються проблеми використання природного рекреаційного потенціалу в рамках сталого розвитку природокористування. Економічні дослідження щодо політики рекреаційного природокористування продовжуються в напрямі пошуку способів підвищення ефективності використання та охорони природних рекреаційних ресурсів. Дослідженню екологічних проблем природокористування присвячені праці Б. В. Буркинського, С. А. Генсірука, М. І. Долішнього, В. К. Євдокименка, В. С. Кравців, М. С. Нижник, С. М. Стойко, А. І. Тарасова, К. К. Ткаченко та ін.

Постановка завдання. У статті поставлено завдання проаналізувати стан і використання земель рекреаційного призначення Львівської області; дати загальну характеристику, зокрема, Жовківського району у контексті формування туристичних ресурсів регіону; запропонувати інноваційні туристичні маршрути, які найповніше відобразатимуть туристичні особливості області.

Виклад основного матеріалу. У програмі розвитку Львівської області на перспективу до 2025 року як одне з першочергових розглядається питання розвитку земель рекреаційного призначення, зокрема туризму. Туристична діяльність сприяє розвитку тих територій, де є рекреаційні ресурси і мало перспектив для промисловості. Саме тому завдання було поставлено на прикладі Жовківського району. Перспектива створення нових робочих місць, підвищення рівня доходів населення водночас забезпечує збереження пам'ятників історії, архітектури, культури.

Управління в даній галузі вимагає реформування механізмів провадження екологічної політики з метою вдосконалення економічних інструментів для регулювання природокористування на засадах ринкової економіки з урахуванням вимог щодо охорони ресурсів довкілля, визначених відповідними конвенціями в Берні (1979), Найробі (1992), Парижі (1994), Оурхусі (1998), Флоренції (2000), та втілення в життя принципів сталого

розвитку, що були проголошені на Міжнародній конференції ООН в Ріо-де-Жанейро (1992) [2].

Ця галузь економіки є дуже важливою для Львівської області, оскільки область багата на туристично-рекреаційні ресурси, що приносять значні прибутки до обласного бюджету. Для Львівщини характерні різноманітність природних умов і багатство еколого-рекреаційних ресурсів. Територія області, залежно від розмаїття ландшафтів, має п'ять природних районів: гірські Карпати на півдні, прилегла до них Передкарпатська височина, Подільська височина (плато) – у центральній частині, Мале Полісся й Волинська височина – на півночі [4].

Поставлене завдання розглянемо на прикладі управління територіями туристично-рекреаційної галузі одного з районів Львівської області – Жовківського (див. рис.).

Спрямування інвестицій у Жовківський район на сьогодні становить 61,6 млн грн, з яких 60 млн грн – фінансування Програми комплексного відновлення історичної території міста Жовкви [5].

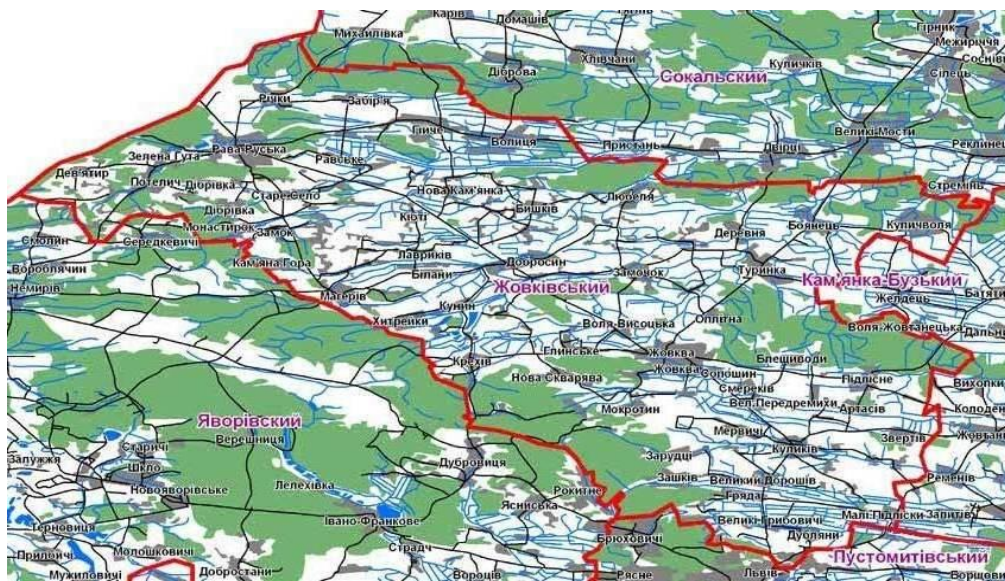

Рис. Адміністративна схема Жовківського району.

Використання рекреаційних ресурсів потрібно узгоджувати з природоохоронними заходами, які б сприяли збереженню і відновленню екосистем [1; 3].

Розширення спектра рекреаційного природокористування вимагає врахування комплексу природних чинників для ефективної організації рекреаційної діяльності і стійкого розвитку рекреаційної території.

Негативні процеси у навколишньому природному середовищі виявляються у погіршенні рекреаційних властивостей природних територій. Тому важливим є екологічний туризм, який відрізняється від звичайного пріоритетами, які насамперед націлені на активне пізнання об'єктів та явищ природи, спрямовуються на екологічну

просвіту й виховання, дають можливість особистого внеску до справи збереження природних ресурсів, їх охорони.

Екологічний туризм вважають одним із п'яти основних і найбільш масштабним напрямом туризму. Він базується на потребі людей одержувати цікаву інформацію про природу під час спілкування з нею. До цього напряму туристичної діяльності слід зарахувати:

- тури, які пропонують туристам національні парки та інші природні території, що охороняються;
- програми під загальною назвою „тури з натуралістом”;
- тури національного чи міжнародних волонтерських рухів, так звані „канікули помічників-добровольців”.

У Жовківському районі існує широке коло різновидів туризму. У його межах є можливості для прокладення туристично-краєзнавчих маршрутів, які можна реалізувати переважно в історичних місцях і поселеннях: у містах Жовкві і Раві-Руській, у селах Мокротині, Крехові, Потеличі, Глинському, Монастирку тощо.

Для реалізації завдань туризму можна використовувати природно-заповідний фонд, ліси, річкові долини.

Програма туризму на Жовківщині розробляється за проектом „Сільські громади Розточчя”. Його можна планувати на ландшафтних територіях, де існують умови для короткочасного відпочинку, збору ягід, грибів, рибальства, мисливства. Враховуючи прикордонне положення району, традиції та звичаї населення, його побутові умови, можна займатися специфічними видами туризму: діловим, релігійним, краєзнавчим, науковим, етнографічним, фольклорним.

Здійсненню всіх видів туристичної діяльності на Жовківщині сприяють такі фізико-географічні умови: мала розчленованість рельєфу, різноманітність біотипів лісів, лук, річок, озер та ставків; неглибокі русла річок та каналів, які можна подолати вброд, сприятливі погодні умови будь-якої пори; наявність місць нічлігів і джерел питної води для учасників багатоденних походів по всій території району. Густота поселень та незначні відстані між ними сприяють організації приватного туризму.

Туристичні можливості окремих частин району неоднорідні. Тому тут можна виділити чотири туристсько-краєзнавчі райони: Потелицький і Жовківський на Розточчі, Куликівський на Грядовому Побужжі та Ратинський на Малому Поліссі.

Район славиться історичним минулим, пам'ятками архітектури, а також багатьма іншими видатними місцями, які є дуже важливими під час прокладання туристичних маршрутів, як піших так і багатоваріантних, комбінованих, а загалом є дуже привабливим для розвитку туристичної діяльності.

Враховуючи наявний у регіоні природно-ресурсний потенціал і його історичні та географічні особливості, можна стверджувати, що це дасть змогу створити ефективну економічну систему, адаптовану до умов сьогодення, яка забезпечить екологічну стабільність і матеріальний добробут населення.

Висновки. Природний ресурсний потенціал Львівської області, у тому числі й Жовківського району, – досить великий, проте використовують його неефективно. Від його використання певною мірою залежатимуть мікроклімат території та рекреаційний комфорт загалом.

Політика розвитку рекреаційної галузі у населених пунктах Жовківщини повинна зосереджуватися на суттєвому підвищенні на основі розвитку туристичної діяльності економічних, соціальних та екологічних стандартів життя мешканців історичних населених пунктів та забезпеченні сталого розвитку туризму як засобу економічного зростання.

Власне тому розвиток рекреаційного комплексу стане ефективним засобом структурної трансформації господарства в бік його соціальної орієнтації. У цьому аспекті рекреація зможе дати відчутний соціальний ефект, насамперед за рахунок розширення зайнятості населення.

Бібліографічний список

1. Дейнека А. М. Проблеми і перспективи рекреаційного використання лісів Львівської області / А. М. Дейнека, М. В. Копач // Регіональна економіка. – 2010. – № 2. – С. 171-175.
2. Землекористування : еколого-економічні проблеми, конфлікти, планування : навч. посіб. / [І. П. Соловій, О. Т. Іванишин, В. В. Лавний та ін.]. – Львів : Афіша, 2005. – 400 с.
3. Концепція збалансованого (сталого) розвитку агроєкосистем в Україні на період до 2025 року : наказ Мінагрополітики України від 20.08.2003 р. № 280 [Електронний ресурс] . – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>.
4. Лазор О. Я. Державне управління у сфері реалізації екологічної політики в Україні : організаційно-правові засади : монографія / О. Я. Лазор. – Львів : Ліґа-Прес, 2003. – 542 с.
5. Лозовий О. Т. Земельні ресурси України та їх використання / О. Т. Лозовий // Тихоненко Д. Г. Грунтознавство часткове : [навч. посіб.] / Д. Г. Тихоненко. – Х. : Харк. нац. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2007. – С. 173–181.

Смолярчук М. Особливості використання рекреаційних ресурсів Львівської області

Проаналізовано стан використання рекреаційних ресурсів Львівської області, зокрема на території Жовківського району. Розглянуто шляхи і перспективи розвитку туристичної діяльності.

Ключові слова: землі рекреаційного призначення, туристична діяльність, екологічний туризм, рекреаційні ресурси, сталий розвиток.

Smolyarchuk M. Features of the use of rekreaciynikh resources of lviv area

The state of the use of rekreaciynikh resources of the Lviv area is analysed, in particular on territory of Zhovkivskogo of district. Ways and prospects of development of tourist activity are considered.

Key words: earths of the rekreaciynogo setting, tourist activity, ecological tourism, rekreaciyni resources, steady development.

Смолярчук М. Особенности использования рекреационных ресурсов Львовской области

Проанализировано состояние использования рекреационных ресурсов Львовской области, в частности на территории Жовкivского района. Рассмотрены пути и перспективы развития туристической деятельности.

Ключевые слова: земли рекреационного назначения, туристическая деятельность, экологический туризм, рекреационные ресурсы, устойчивое развитие.